

Ա. ԱԿԿԵՐՄԱՆ

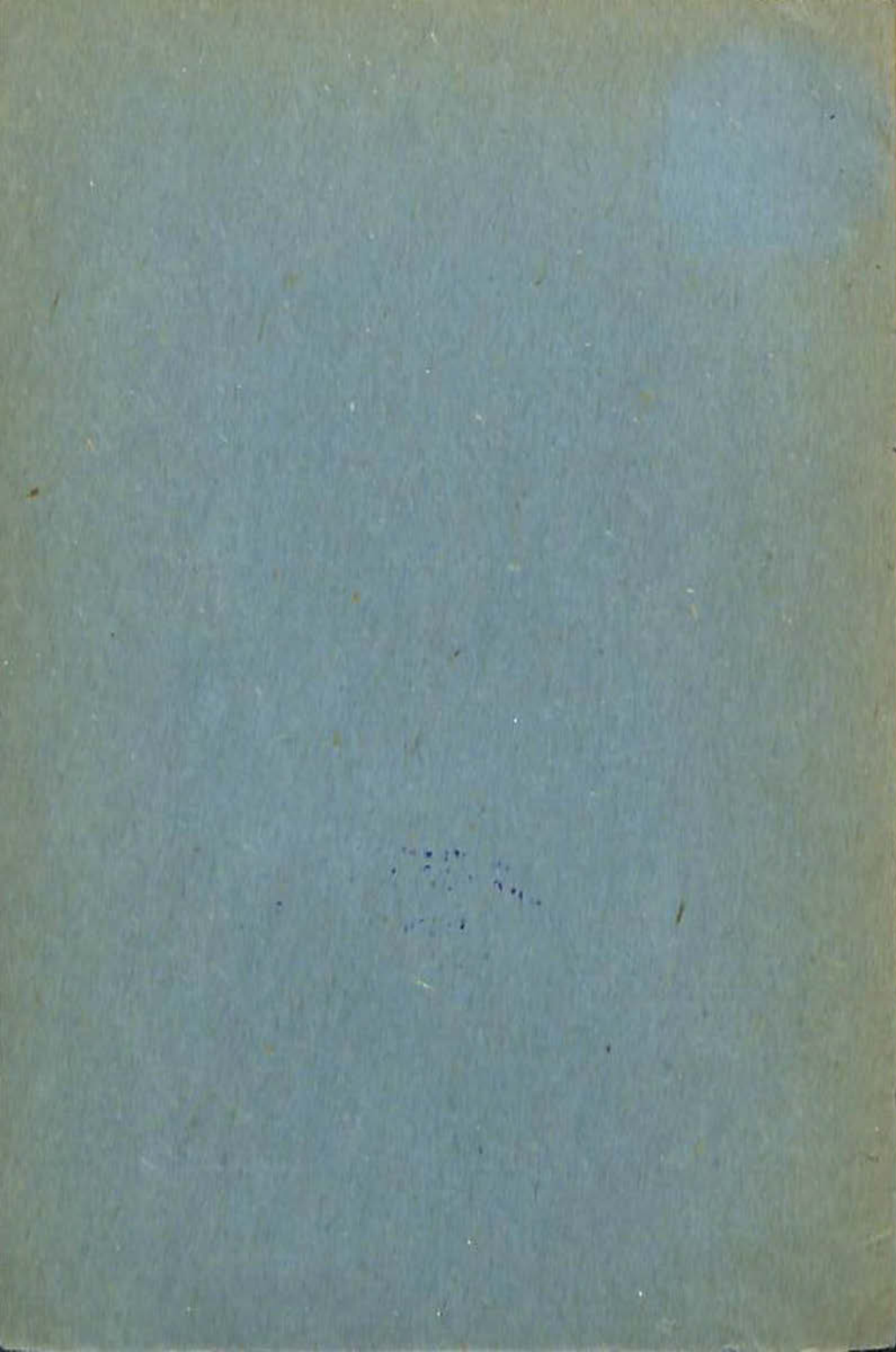
ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻՆ
ԱՌՈՂՋ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ

(Հոլեաբեր գորակոչիկ առողջության մասին)

ՊԵՏՐՈՍ

1988

ՅԵՐԵՎԱՆ

Օ. ԱԿԿԵՐՄԱՆ

613.67

Ա

A I / 4642

ԿԱՐՄԻ ԲԱՆԱԿԻՆ ԱՌՈՂՋ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐ

(Հուլիսի 1-ին օրվան հարկային առողջուրյան մասին)

613.67

ՊԵՏՏՐԱՏ

1938

ՅԵՐԵՎԱՆ

Ք սրգմ. Ավ. Շ ա թ ի ը յ ա ն
Պ ա տ խ մ ք ա գ ի ը՝ բ ժ. Բ. Դ ու ւ ը ի ն յ ա ն
Լ ե զ վ ա կ ա ն խ մ ք ա գ ի ը՝ Հ ա ը. Պ ե տ ը ո ս յ ա ն
Տ ե խ խ մ ք ա գ ի ը՝ Լ. Ո հ ա ն յ ա ն
Ս ը ք ա գ ի ը՝ Մ. Մ ա ը տ ի կ յ ա ն
Կ ո ն ա ը ո լ ս ը ք. Ս. Շ ա հ ք ա գ յ ա ն

Գյաղիտի լիազոր Դ-3617 Հրատ. № 4571

Պատվեր 338 Տիրած 3000.

Թուղթ 72×105 Տպար 1³/₁₀ մամ.

Մեկ մամ. 25.600 նշան. Հեղինակ. 2¹/₅ մամ.

Հանձնված և արտագրության 27 III 1938 թ.

Մտորագրված և տպագրության համար՝ 20 IV 1938 թ.

«Զինվորական ծառայութիւնը Բանվորա-
Գյուղացիական Կարմիր Բանակում ԽՍՀՄ-ի
քաղաքացիները պատվաւոր պարտականու-
թիւնն են»:

(ԽՍՀՄ-ի Սահմանադրութեան 132-րդ հոդվա-
ծից):

Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր Բանակին —
խորհրդային սահմանների պահակին — հարկավոր
են քաղաքականապես պատրաստված, ֆիզիկապես
ամբակազմ, կոմպոզիցիոն գլխացկուն մարտիկներ:

Յերիտաւարդ կարմիր բանակայիւնները, վորսնք
կատարում են սոցիալիստական հայրենիքի պաշտ-
պանութեանը պատրաստվելու պատվաւոր պար-
տականութիւնը, պետք է ունենան լավ առող-
ջութիւն, ամուր նյարդեր և յերկաթյա մկաններ:

Ռազմական գործի ուսումնասիրութիւնը և
ռազմական տեխնիկայի յուրացումը պարտաւոր
են լավ զարգացած առողջութիւն:

Այդ պատճառով 19 տարեկան դարձած և
ԲԳԿԲ-ի շարքերը կանչվող բոլոր քաղաքացիները
մանրազնին բժշկական քննութեան են յենթարկ-
վում գորակոչային կայաններում:

Վարպետի զորակոչային հանձնաժողովը գորա-

կոչիկին պիտանի համարի զինվորական ծառայութեան համար, զորակոչիկը պետք է լինի միանգամայն առողջ, ամբակազմ, առանց ֆիզիկական պակասութեանները:

Յուրաքանչյուր զորակոչիկ, վորը պատշաճ վում է Խորհրդային հայրենիք պատգանելու համար, մինչեւ զորակոչը մրցապես պե՛տ է հոգ սանի իր առողջութեան մասին:

ԶՈՐԱԿՈՉԻԿՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կարժիր Բանակը հերթական զորակոչի ժամանակ առողջ համալրումով ապահովելու նպատակով, զորակոչի տարիք ունեցող բոլոր աշխատավորները զորակոչից մեկ տարի առաջ յենթարկվում են նախնական բժշկական քննութեան:

Այդ քննութեան ժամանակ վորոշվում է զորակոչիկի առողջութեան վիճակը:

Թուլացած, վոչ բավականաչափ կովված կամ հիվանդութեան ունեցող զորակոչիկները, վորոնց կարելի չէ կատարելապես բուժել, վերցվում են բժշկական հաշվառման: Այդ զորակոչիկներին ցուցումներ են տալիս, թե ինչպես պետք է ամ-

քասկնդել առողջությունը և ամբողջ ժամանակ,
մինչև զորակոչը, նրանք սխտեմատիկորեն բուժ-
վում են: Հիվանդ զորակոչիկները ճրի դեղեր ու
բուժում են ստանում տեղական հիվանդանոցնե-
րում կամ բուժարաններում:

Յեթե բժշկական հանձնաժողովի բժիշկները չեն
կարողանում միանգամից վորոշել, թե ինչ հիվան-
դություն ունի զորակոչիկը, հետազոտելու հա-
մար նրան ուղարկում են մասնագիտական բուժ.
հիմնարկների մասնագետ բժիշկների մոտ:

Այդ հիմնարկություններում ճշտորեն վորոշում
են զորակոչիկի հիվանդության բնույթը և նշա-
նակում անհրաժեշտ բուժումը:

Զորակոչիկների նախնական բժշկական քննու-
թյան և նրանց բուժման վրա հսկայական ուժեր
ու միջոցներ են ծախսվում: Բայց այդ աշխա-
տանքն անհրաժեշտ է, վորովհետև նա մեր Կար-
միր Բանակն ապահովում և առողջ ու ամրակազմ
համալրումով:

Առողջ, զիմացիուն և քաղաքականապես զար-
գացած մարտիկները հեշտությամբ են յուրաց-
նում ռազմական տեխնիկան և անպարտելի դարձ-
նում մեր սիրելի Կարմիր Բանակը—խաղաղու-
թյան այդ վստահելի պատվարը:

Յուրաքանչյուր գորակոչիկ — Խորհրդային
Միության գիտակից քաղաքացի — պե՛տ է
ներկայանա նախնական բժշկական քն-
նության, նճուրքամբ ու սխտեմասիկորեն
կասարի բժիշկների բոլոր ցուցումները,
այն է՝ կանոնավոր բուժվել ու ամրապնդել
իր առողջությունը:

ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՊՆԴՈՒՄԸ ՄԻՆՉԵՎ,
ԶՈՐԱԿՈՉ

Զինվորական ծառայության բոլոր պահանջնե-
րը կատարելու, սաղմական տեխնիկան ել ավելի-
հեշտություններ ու հաջողություններ յուրացնելու,
մարտական պատրաստության սլաններն ստա-
խանության ձևով կատարելու համար պետք է լի-
նել վոչ միայն առողջ, այլ և լավ կոփված, դի-
մացիուն ու ամրակազմ: Այդ պատճառով դորա-
կոչիլը սանիտարական-հիգիենիկ կանոնները
մշտապես պետք է պահպանի թե՛ կենցաղում և
թե՛ աշխատանքի մեջ, պաշտպանի իրեն հիվան-
դություններից, զարգացնի իր ուժերը և կոփի
իրեն ֆիզիկական կուլտուրայով:

ՊԱՊ-ի նորմաները տալու մարզանքը սքանչելի
միջոց է առողջությունն ամրապնդելու և զարգաց-
նելու համար:

Պաշտպանության յերկաթյա ժողկոմ Խորհրդա-
յին Միության մարշալ ընկ. Վորոշիլովն ասել է.

«Սոցիալիստական կուլտուրան և ԲԳԿԻ-ի մար-
տիկները ու պետկազմը կուլտուրականությունը
հանդիսանում են կարևորագույն պայմաններն
ու նախապայմանները Բանլորա-Գյուղացիական
Կարմիր Բանակի մարտական, քաղաքական և
մասնագիտական ռազմա-տեխնիկական պատրաս-
տության հետագա աճի համար»: (Ընկ. Վորոշիլովի
ճառից, 1934 թ. հունվարի 30-ին, Համ Կ (բ) Կ
XVII համագումարում):

Այս նշանակում է, վոր յուրաքանչյուր զորա-
կոչիկ մինչև զորակոչը պետք է անդադար աշ-
խատի իր կուլտուրական մակարդակը բարձրաց-
նելու վրա, պետք է դառնա ընդհանուր և սանի-
տարական կուլտուրայի ակտիվ հաղորդիչը աշ-
խատավորական լայն մասսաներին:

Զորակոչիկը պետք է մաքրության ու մաքրա-
սիրության որինակ լինի և հարվածային՝ իր զոր-
ծարանը, կուլտնտեսությունը, բնակարանն առող-
ջացնելու աշխատանքներում:

Զորակոչիկը պարտավոր է.

1) հետևել իր մարմնի առողջությանը. ամեն ա-
ռավոտ սապոնով խնամքով լվանալ դեմքը, վիզը,

ականջները, ձեռքերը, և առափստներն ու քնելուց առաջ մաքրել ատամները.

2) վոչ ուշ քան 10 որը մեկ անգամ լողանալ բաղանիքում անպայման սապոնով, ինչպես նաև հաճախ փոխել տակի սպիտակեղենը (փոխնորդները).

3) կարճ կտրել յեղունգները.

4) ձեռքերը լվանալ կեղտոտ աշխատանքից հետո և ամեն անգամ ուտելուց առաջ.

5) միայն առանձին յերեսսրբիչ գործածել, թաշկինակ ունենալ և այն որինակելի մաքուր պահել.

6) որինակելի մաքուր պահել իր բնակարանը, սիստեմատիկորեն ողափոխել, խնամքով մաքրել—հավաքել.

7) անկողնու պարազաները և հագուստը վորքան կարելի յե հաճախ թափ տալ բաց ոդում.

8) կանոնավոր պարապել ֆիզիկուլտուրայով, տալ ՊԱՊ-ի նորմաները, սպորտխմբակի ակտիվ անդամը լինել.

9) բարձրացնել իր սանիտարական գրագիտությունը և ակտիվորեն պատրաստվել ՊԱՊ-ի (Պատրաստ Սանիտարական պաշտպանության) նորմաները տալու.

10) հիվանդանալու զեպքում սնմիջապես զի-
մել բժշկին, կատարել բժշկի նշանակածը և անու-
շազրու թյան չմատնել հիվանդու թյունը.

11) սանիտարական-հիգիենիկ գիտելիքներն
ակտիվորեն տարածել աշխատավորական լայն
մասսաների մեջ.

12) աշխատել կենցաղի և աշխատանքի պայ-
մաններն առողջացնելու վրա, պայքարել կուլ-
տուրայի համար:

**Զորակոչիկի սանիտարական կուլտուրակա-
նուրյունը զսահեյի՝ միջոց է առողջու-
րյունն ամրապնդելու յեվ Բանվորա-Քյու-
ղացիական Կարմիր Բանակի պատասխա-
նատու յեվ պատվազուր ծառայությանը
պատրաստվելու համար:**

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶՈՐԱԿՈՉԱՅԻՆ ԿԱՅԱՆՈՒՄ

Կարմիր Բանակին երթական զորակոչները ժամա-
նակ ըստ զորակոչվողները հատուկ քննության
են յենթարկվում զորակոչային հանձնաժողովում:

Այդ հանձնաժողովում մասնագետ բժիշկները
նորից բազմակողմանի հետազոտման են յենթար-
կում զորակոչիկի առողջության վիճակը: Զորա-

կոչային հանձնաժողովը չպետք է թույլ տա բանակ մտնելու այն զորակոչիկներին, վորոնք իրենց առողջութեան վիճակով պիտանի չեն զինվորական ծառայութեան համար, ինչպես նաև բանակում ծառայելու պատվից չպետք է զրկի նրանց, ովքեր իրենց առողջութեամբ կարող են լավ կատարել զինվորական աշխատանքը:

Զորակոչային հանձնաժողովին ներկայանալուց առաջ զորակոչիկը պետք է սապոնով լավ լողանա բաղանիքում, հագնի մաքուր սպիտակեղեն, կարճ սափրել տա մազերը և ամելվի:

Զորակոչային հանձնաժողովում բժիշկների կարիները կանչվելուց հետո զորակոչիկը պետք է բոլորովին մերկանա, վորից հետո միայն սկսվում է բժշկական քննութիւնը:

Հանձնաժողովում չափում են զորակոչիկի հասակը, քաշը, վորոշում են կրծքավանդակի շրջագիծը, կատարում են ընդհանուր քննութիւն, հետազոտում են սիրտը, թոքերը, նյարդային սխտամբ, ներքին որդանների դրութիւնը, տեսողութիւնը և լսողութիւնը:

Բայց նույնիսկ այդպիսի մանրակրկիտ հետազոտման դեպքում ել հանձնաժողովի բժիշկները ամեն անգամ չեն կարող վերջնական յեզրակա-

ցությունն առ զորակոչիկի առողջության մասին: Դրա համար յուրաքանչյուր զորակոչիկ պետք և ոգնի բժիշկներին իրենց աշխատանքում: Նա պարտավոր և ճշմարտորեն ու մանրամասնորեն պատմել բժիշկներին այն մասին, թե ինչ հիվանդություններ և տարել նա մինչև զորակոչը, վորտեղ և յերբ և բուժվել և ինչ հիվանդություններից, ինչպես և նա զգացել իրեն վերջին ժամանակները, ինչպես և զգում այժմ, ինչից և դանդաղում:

Բոլոր զորակոչիկներն ել յենթարկվում են լիակատար բժշկական քննության, անկախ այն բանից, թե դանդաղում են արդյոք նրանք վորևե հիվանդությունից, թե հայտարարում, վոր միանգամայն առողջ են:

Քննությունը վերջացնելուց հետո զորակոչային հանձնաժողովի անդամները քննարկում են նրա արդյունքները, և հանձնաժողովի նախագահը տալիս և իր յեզրակացությունը զորակոչիկի՝ զինվորական ծառայության համար պիտանի լինելու կամ չլինելու մասին, կամ արձակուրդ և տալիս նրան բուժվելու համար:

Բայց հանձնաժողովը մեկ անգամ քննելուց հետո ամեն անգամ ել չի կարող վերջնական գնա-

հատական տալ զորակոչիկի առողջության մասին: Վարոջ զեպքերում պահանջվում է լրացուցիչ մասնադիտական քննություն կատարել կամ զորակոչիկին մի քանի որով պահել բուժհիմնարկում, մասնադիտական հսկողության—«հետազոտելու» համար: Այդպիսի զեպքեր ամենից հաճախ պատահում են այն զորակոչիկների հետ, վորոնք ժամանակ չեն ունեցել, կամ չհայած մինչև զորակոչը կատարած բուժումներին, չեն կարողացել բուժել իրենց հիվանդությունը:

Զորակոչիկներն իրենց հետ պիտի ունենան տեղեկանքներ բուժման և կատարած անալիզների արդյունքների մասին: Այդ փաստաթղթերը զորակոչիկները պետք է ստացած լինեն բուժող բժիշկներից կամ բուժհիմնարկներից և հանձնաժողովի բժիշկներին ներկայացնեն մինչև բժշկական քննություն սկսելը:

Զորակոչիկի՝ մինչև զորակոչը բուժվելու մասին յեղած տեղեկությունները նշանակալի չափով թեթևացնում են բժիշկների աշխատանքը և ազատում զորակոչիկներին՝ լրացուցիչ հետազոտումներ ու փորձեր կատարելու վրա ժամանակ կորցնելուց:

Զորակոչի՛կ, Յէրե դու առաջուց բուծվել
ես, չմոռանաս հեզգ վերցնել լեզվ հանձ-
նածողովի բժիւկներին ցույց տալ մինչ
զորակոչը բո բուծվելու, ինչպէս նայել
նախնական բժեկական ֆննուրջան ար-
գոււնֆների վերաբերյալ տեղեկանֆնէրն ու
փաստարկրերը:

ԲԱՇԵՈՒՄՆ ԸՍՏ ԶՈՐՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ

Կարմիր Բանակում ծառայելու համար պիտանի
ճանաչված զորակոչիկները, հաճախ ցանկությունն
են հայտնում ծառայելու զորքի վորոշ տեսակի
մասերում—մոտո-մեքենայացրած մասում, հե-
ծելագորում, յերկաթուղայինում, նավատորմում և
այլն: Սակայն վոչ ամեն զորակոչիկ իր առողջու-
թյան հետեանքով կարող է նշանակվել զորքի
այն տեսակում, վորը նա ցանկանում է:

Բանն այն է, վոր ռազմական աշխատանքը
զորքի տարրեր տեսակներում տարրեր պահանջ-
ներ է առաջադրում առողջությանը: Այսպես,
որինակ, մոտո-մեքենայացրած մասերում աշ-
խատելու համար անհրաժեշտ է ունենալ լավ
առողջություն ու լսողություն և ամուր նյարդա-
յին սխտեմ: Ծովային նավատորմում աշխատե-

լու համար պետք է ունենալ առանձնապես ամուր
առողջութիւն, 160 սանտիմետրից վուչ պակաս
հասակ, լայն կրծքավանդակ:

Դրա համար ԲԳԿԲ ընդունված գորակոչիկներն
ըստ զորքի տեսակների բաշխելու ժամանակ զե-
կավարժում են բժշկական քննութեան ար-
դյունքներով և ԲԳԿԲ զորքի բոլոր տեսակները
համալրելու անհրաժեշտութեամբ:

ՀՈԳԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ՝ ԶՈՐԱԿՈՉԻՑ ՀԵՏՈ

Զորակոչիկներին զինվորական ծառայութեան
համար պիտանի լինելը փորոշելուց հետո նրանց
թողնում են տուն զնալ իրենց անձնական և
ծառայութեան գործերը կարգավորելու: Այդ նպա-
տակի համար սովորաբար նրանց տրվում է մոտ
մեկ ամիս ժամանակ: Զորակոչիկներին ցույց և
տրվում հավաքակայան ներկայանալու ժամկե-
տը, փորտեղից նրանք կազմակերպված ձևով կու-
ղարկվեն գորամասերը:

Այդ շրջանում, այսինքն մինչև գորամաս ու-
ղարկելը, գորակոչիկը պարտավոր է առանձին
խնամքով հոգ տանել իր առողջութեան մասին,

պարապել ֆիզիուլտուրայով և ձեռք առնել բոլոր միջոցները, վորպեսզի չհիվանդանա:

Հիվանդացած զորակոչիկն ուշացումով կգա դորամաս և չի կարող բոլորի հետ միասին անցնել մարտական ուսուցման, ռազմական տեխնիկայի յուրացման:

Նախ քան հավաքակալայան ներկայանալը, զորակոչիկը պետք է բաղանիքում լավ լողանա սապոնով, փոխի սպիտակեղենը և կարճ խուզի մազերը:

Չորամաս գնալու համար հավաքակալայան մեկնելիս իր հետ պետք է վերցնել հեռեյակ անհրաժեշտ իրերը՝ թեյաման, գդալ, դանակ, ձեռքի սապոն, յերեսորրիչ, ատամի խոզանակ, ատամի փոշի, գավաթ (կրուժկա), պահեստի սպիտակեղեն (փոխնորդ), ագեալ և անկողնի այլ պարագաներ:

Պետք է կարգի բերել հագուստը և իր հետ վերցնել բոլոր անհրաժեշտ պիտույքները՝ ճանապարհին հագուստի անհրաժեշտ մանր վերանորոգումներն անելու համար:

Հավաքակալայանում անհրաժեշտ է պահպանել կարգ ու մաքրություն, լինել կարգապահ և ճշտաությամբ կատարել հրամանատարության բոլոր կարգադրությունները:

ՀՈԳԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ՝
ՃԱՆԱՊԱՐ ՀԻՆ

Չորամաս զնալու ժամանակ ևս անհրաժեշտ է հոգ տանել իր առողջութեան մասին և որինակելի մաքրութիւն պահպանել:

Այն վազոնը, վորով զնում են զորակոչիկները, պետք է խնամքով ավել և հաճախ սպաւիտիսել, չկեղտոտել, չթքել հատակին: Պետք է վորքան կարելի յե հաճախ թափ տալ անկողնի պարագաները:

Ճանապարհին պետք է վորքան կարելի յե հաճախ լվանալ ձեռքերը սապոնով, հատկապէս խնամքով ուտելուց առաջ:

Մի քանի կանգառներում զորամաս մեկնողներին համար բաղանիք են կազմակերպում, փոխում են սպիտակեղենը և ախտահանում (ղեղինֆեկցիայի յենթարկում) իրերը: Յուրաքանչյուր զորակոչիկ այդ զեպքերում պետք է անպայման լողանա բաղանիքում և ախտահանել տա իր բոլոր փափուկ իրերը (հագուստ, սպիտակեղեն, յերեսազրբիչ, աղեալ և անկողնի այլ պարագաներ):

Անձնական կեղտոտ սպիտակեղենը և հագուստը պետք է առանձին պահել մաքուրից և զործածութեան մեջ չեղածից:

Իր կաթսայիկն ու զավաթը պետք է վողողել
յեռման ջրով՝ կերակուրն ընդունելուց առաջ,
իսկ սգտագործելուց հետո՝ խնամքով լվանալ:

Ուտելու ժամանակ կերակրի մնացորդները հա-
տակին թափել ու շարտել չի կարելի, այլ պետք է
խնամքով հավաքել և լցնել հատուկ նշանակված
տեղը:

Մեծ կայաններում անպայման վերցնել յե-
ռացրած սառը ջրի պաշար: Չի կարելի ուտել
չլվացած մրգեր ու բանջարեղեններ, ուտելուց
առաջ պետք է անպայման յեռացրած ջուր լցնել
նրանց վրա:

Չի կարելի իր հեռ վերցնել շուտ փչացող մը-
թերքներ, ինչպես, որինակ, յեփած միս, մսի
կարկանդակ, տապակած ձուկ և այլն:

Առհասարակ չի հանձնարարվում ճանապարհի
համար շատ մթերքներ գնել, վորովհետև զորա-
կոչիկներին ուղեկցող հրամանատարները նրանց
բավականաչափ տաք սնունդ են մատակարարում:
Իր մոտ ունեցած սննդամթերքները պետք է պահ-
պանել կեղտոտվելուց:

Ճանապարհին զորակոչիկը պետք է կուլտու-
րական ձևով անցկացնի իր ժամանակը՝ կարդա,
մասնակցի կազմակերպվող քաղղբույցներին, ա-

աողջապահութեան վերաբերյալ զրույցներին, շաշ-
կի, շախմատ, դոմինո խաղա, զիտի այն տեղերի-
նոր սոցիալիստական շինարարությունը, վորտե-
ղով անցնում է նա:

Զօրակոչի կ: Կարմիր Բանակն սպասում
է քեզ: Առողջ, առույգ յե՛վ խնդուքյամբ
յե՛կ՝ փոխարինելու այն ընկերներին, վորոնք
արգեն յուրացրել են ռազմական սեխնի-
կան, անցել են ռազմական ուսուցումը,
յերկարածամ արձակուրդ են գնում յե՛վ պատ-
րաս են պատշապանելու իրենց մեծ սո-
ցիալիստական հայրենիք:

ԻՆՁ ՊԵՏՔ Ե ԻՄԱՆԱ ԶՈՐԱԿՈՉԻԿԸ ԿԱՐՄԻՐ
ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՊԱՀՊԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Կարմիր բանակում մեծ աշխատանք է տարվում
մարտիկներին առողջությունը պահպանելու հա-
մար և բոլոր միջոցները ձեռք առնվում, վոր մար-
տիկները չհիվանդանան և վորքան կարելի յե
ավելի լավ ամրացնեն իրենց առողջությունն ու
գարգացնեն իրենց ուժերը:

Զորամաս գալուց հետո՝ կանչվածները սեղա-

վորվում են հատուկ շենքում: Այդ շենքում, վորը կոչվում է սանիտարական ընդունարան, զորակոչիկները մնում են 8—14 օր: Այդ ժամանակամիջոցում վորոշվում է, թե յեկածներէի մեջ չկան արդյոք վարակիչ հիվանդություններով հիվանդացած մարդիկ:

Սանիտարական ընդունարանում բոլոր զորակոչիկներին նորից քննում են բժիշկները, և այնտեղ գտնվելու ժամանակամիջոցում զորակոչիկները յերկու անգամ յենթարկվում են սանիտարական մշակման, այսինքն խնամքով լողանում են բաղանիքում և սափրվում: Այդ ժամանակ զեզինֆեկցիայի յեն յենթարկվում զորակոչիկներէի սեփական իրերը:

Յերկրորդ սանիտարական մշակումից հետո, զորակոչիկներին զինլորական զզեստ են տալիս, և յեթե նրանց մեջ վարակիչ հիվանդներ չեն յեզել, ուղարկվում են զորանոցները, վորտեղ և տեղավորվում են: Այդ ժամանակվանից սկսվում է նրանց զինվորական կյանքը զորամասում, նրանց ռազմական ուսուցումը:

Սանիտարական ընդունարանում գտնվելու ժամանակամիջոցում զորակոչիկներին նախապահպանական պատվաստումներ են անում ծաղկի և վորովայնատիֆի դեմ:

Զորակոչիկներին առողջութիւնը պահպանելու վերաբերյալ այս բոլոր միջոցառումների նպատակն այն է, վոր վարակիչ հիվանդութիւնները չտարվեն գորամասերը, և մասերի անձնակազմը պաշտպանվի այն վնասից, վորը կարող է բերել թեկուզ մեկ վարակիչ հիվանդ գորակոչիկը: Այս բանը լավ պետք է հիշի յուրաքանչյուր գորակոչիկ:

Զորամաս գալուց հետո գորակոչիկը պետք է ողջի բժիշկներին՝ մարտիկների առողջութիւնը պահպանելու վերաբերյալ աշխատանքներում, ակտիվորեն կատարի բժիշկների բոլոր ցուցումները, վորոնք ուղղված են հոգու ա գորակոչիկների և ամբողջ կարմիր Բանակի:

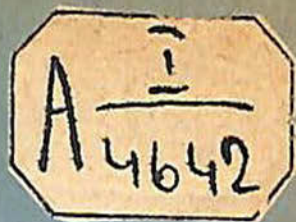
Զորակոչիկի Գիտակցութեն ու նեւրոքամբ կատարի բժիշկների սված ցուցումները առողջութիւնը պահպանելու վերաբերյալ, զարգացրո՛ւ յեվ ամրապնդի՛ր ուժերդ յեվ հարվածայնութեն սովորի՛ր ռազմական գործը:

ԳԻՆԸ 25 ԿՈՊ.

(064)

А. АККЕРМАН
**Красной Армии—
здоровых бойцов**
Гиз Арм. ССР, Ереван, 1938 г.